

10—24/3/1976.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
a 2003. évi III. tv. 12. § (7)
bekezdésére figyelemmel.

(2 db)

* 036

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK
3/1976. számú
PARANCSA**

a továbbképzés irányelveiről a Belügyminisztérium
hivatásos állománya részére

Budapest, 1976. évi szeptember hó 23-án.

A 24/1975. számú miniszteri parancs 6/a) alpontja szerint elkészített és miniszter elvtárs által jóváhagyott, a hivatásos állomány továbbképzésének irányelvei végrehajtása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A továbbképzések tervezésénél és lebonyolításánál jelen parancsral kiadott továbbképzés irányelveiben foglaltakat kell alapul venni.
2. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba.

FÖLDESI JENŐ s. k.,
vezérőrnagy
miniszterhelyettes

Készült: 150 példányban.
Felterjesztve: miniszter elvtársnak,
államtitkár elvtársnak.
Kapják: miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnök-helyettesek,
országos parancsnokok,
csoportfőnökök,
önálló osztályvezetők,
IV/I—1. Osztály vezetője,
IV/II—1—3. Osztály vezetője,
BM iskolák parancsnokai,
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok,
BM Határőr Ezred és kerületparancsnokok

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

*l-o-vezet
st-alk
oldh-alk
kapja =
Balogh
Mikolaj
el.
7/14*

42. II
k32-100/68/76 XI. 15. 10-24/3/1976 - 3/1976 BMH 100 376-224/76
379-229/76 65-4003-2/76 381-103/76 65-2005-3/76 65-5-3/76

**A TOVÁBBKÉPZÉS IRÁNYELVEI
A BELÜGYMINISZTERIUM HIVATÁSOS ÁLLOMÁNYA
SZÁMÁRA**

Az állam- és közbiztonság szilárdításával, a szolgálati feladatok ellátásával szembeni növekvő társadalmi igények megkövetelik a személyi állomány politikai és szakmai felkészültségének, általános műveltségének fokozását. Ennek megfelelően a továbbképzésnek a tudományok legújabb eredményei felhasználásával, az ismeretek bővítésével és korszerűsítésével hatékonyabban elő kell segítenie a vezetői tevékenység javítását, a feladatok szakszerű ellátását.

A továbbképzés alapját az MSZMP XI. kongresszusa, a Központi Bizottság és a Politikai Bizottság vonatkozó határozatai, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának az állam- és közbiztonságról szóló 1974. évi 17. számú törvényerejű rendelete, s az erre épülő 39/1974. MT, illetve 40/1974. MT számú rendelet, továbbá az MSZMP XI. kongresszusa határozatai végrehajtásából a Belügyminisztériumra háruló feladatok című dokumentum képezze.

I.

A továbbképzés:

1. javítsa a vezetői tevékenységet, növelje hatékonyságát, bővítse az ehhez szükséges ismereteket; erősítse a Magyar Népköztársaság fegyveres szervei, valamint a belügyi szervek közötti együttműködést, a párt-, állami és társadalmi szervekkel való munkakapcsolatot. Fejlessze a már kialakult módszereinket a lakosság segítőkészségének szélesebb körűvé, aktívabbá tétele érdekében, járuljon hozzá a jó gyakorlati tapasztalatok, a legjobb munkamódszerek elterjesztéséhez, általánossá tételéhez. Segítse elő a hibák, a helytelen munkafolyamatok és gyakorlatok felismerését, feltárását, nyújtson módszereket azok megszüntetését elősegítő képességek, készségek és jártasságok fejlesztéséhez;
2. segítse elő a különböző jogszabályokban, parancsokban, utasításokban és szabályzatokban kifejezésre jutó központi akarat egységes és hatékony érvényre juttatását;
3. segítse elő a párt káderpolitikai irányelveinek megvalósulását, a fegyveres testületi sajátosságok figyelembevételével a szocialista demokratizmus érvényre juttatását;
4. a pártszervezetek segítségét igényelve emelje az állomány politikai felkészültségének színvonalát, erősítse tisztánlátását;
5. növelje az állomány hivatástudatát, fokozza éberségét és helytállását a külső és a belső ellenség elleni harcban; biztosítsa a fegyveres erők és testületek tagjaira jellemző tulajdonságok, a fegyelem, a szocialista közgondolkodás és erkölcsi magatartás továbbfejlesztését;
6. segítse elő, hogy az állomány a jogpolitikai elvek alapján, a szocialista törvényesség követelményeinek megfelelően végezze munkáját;

7. készítse fel az állományt az újonnan megjelenő jogszabályok, parancsok, utasítások, szabályzatok, új eljárások és módszerek megismerésére; biztosítsa az intézkedések kulturáltabb, szakszerűbb végrehajtását;
8. a szakismeretek bővítésével, a kutatási eredmények felhasználásával, az egyes ismeretek felfrissítésével, az országos és a helyi tapasztalatok kicserélésével, hasznosításával járuljon hozzá az állam- és közbiztonság további szilárdításához, a bűncselekmények és szabálysértések megelőzéséhez, a határőrizet javításához;
9. biztosítsa a rendszeresített technikai és harci eszközök kezelésével és alkalmazásával összefüggő készségek magas szinten tartását, a rendszeresítésre kerülő eszközök alkalmazásának folyamatos megismerését;
10. a Belügyminisztériumban alkalmazott számítógépes adatfeldolgozás megismerése érdekében a vezetői és a kiemelt beosztású hivatásos állománynak nyújtson ismereteket a BM jelenleg működő és a közeljövőben fejlesztésre kerülő számítógépes adatfeldolgozó rendszereivel kapcsolatban; a beosztott hivatásos és kinevezett polgári állományúakat ismertesse meg a számítástechnikai alapismeretekkel.

II.

A Belügyminisztérium hivatásos személyi állománya a szakszolgálati továbbképzés keretében az alábbiak szerint fejlessze ismereteit:

Az állambiztonsági szervek személyi állománya:

1. a helsinki európai biztonsági és együttműködési értekezlet záróokmányaiból, az ezt követő helyzetből adódó állambiztonsági feladatokat tartalmazó rendelkezésekkel, a megvalósítás és az együttműködés sokoldalú módszereivel kapcsolatban;
2. a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi és gazdasági rendje ellen irányuló, a külső és belső ellenséges szervek, illetve csoportok, személyek tevékenységének módszereivel, az ellenük folytatott harc alapelveivel, formáival és eszközeivel, az ellenséges fellazítás elleni harccal összefüggésben — a szakterület sajátosságainak megfelelően;
3. az imperialista ideológiai diverzió irányának, eszközeinek felderítése és elhárítása módszereire vonatkozóan;
4. az ifjúságvédelemmel kapcsolatos párt- és kormányhatározatokból, valamint a BM parancsokból adódó feladatoknak megfelelően;
5. a fegyveres erők és a fegyveres testületek védelmével kapcsolatban az állambiztonsági szervekkel szemben támasztott főbb követelményekre vonatkozóan;

6. a népgazdaságot, a társadalmi tulajdont károsító bűncselekmények megelőzésével, felderítésével, üldözésének és megszakításának feladataival, valamint az érintett szervekkel a szoros együttműködést szabályozó elvekkel és módszerekkel kapcsolatban.

A rendőri bűnüldöző, közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szervek személyi állománya:

1. a népgazdaságot károsító bűncselekményekkel és üldözésének feladataival, a népgazdaság és a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények megelőzésével, megszakításával és felderítésével, valamint az érintett szervekkel való szoros együttműködést tartalmazó jogszabályokkal, rendelkezésekkel és módszerekkel kapcsolatban;
2. az élet elleni, az erőszakos, a személyek javait károsító bűncselekmények megelőzése és visszaszorítása, továbbá az ifjúság védelme és a fiatalkori bűnözés megelőzése érdekében;
3. a vagyonvédelem, a vagyonbiztonság fokozása, továbbá a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő körülmények megszüntetése, hatásuk csökkentése érdekében alkalmazott intézkedésekkel, műszaki és technikai feltételek biztosításával és alkalmazásával kapcsolatban;
4. a közrend és a közbiztonság fenntartásával, továbbfejlesztésével foglalkozó párt- és kormányhatározatokból, rendelkezésekből a határozott, körültekintő rendőri intézkedésekkel és az önkéntes segítők bevonásának elveivel, formáival és módszereivel összefüggésben;
5. a rendőrhatósági közúti közlekedési igazgatással, ennek végrehajtásával, a korszerű forgalomirányítás és -ellenőrzés módszereivel, a vízi- és légirendészeti feladatok ellátásával és az ezeket elősegítő korszerű eszközök alkalmazásával kapcsolatban.

Az igazgatásrendészeti szervek személyi állománya:

az államigazgatási eljárásról szóló, továbbá a szabálysértési törvény eljárási szabályaival, az igazgatásrendészeti rendelkezések — útlevérendészet, külföldiek rendészete, közrendészet (személyi igazolvány, állampolgársági, névváltoztatási, engedély ügyek, rendőrhatósági kényszerintézkedések) — gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban.

A BM Határőrség személyi állománya:

1. az államhatár békében és rendkívüli viszonyok közötti őrzésével, a növekvő turizmus kapcsán a határforgalom ellenőrzésével, a határrend megtartásával, a harcokészültség állandó magas szinten tartásával, az egyik határőrizeti módról a másikra való gyors áttéréssel, a határőrizeti tevékenységgel, az államhatár biztosításával összefüggő határőrizeti, harci tevékenységekre vonatkozóan;

2. a határőrizeti alapelvek gyakorlati megvalósítása elmélyítésével, a határőrizeti szolgálat korszerűsítésével, a határőrizet erői, eszközei hatékony alkalmazásával, a korszerű csapatvezetési elvek, módszerek elsajátításával, a vezetés eszközeinek (különösen a jelző, adatrögzítő, feldolgozó, tároló, továbbító) megismerésével, használatával összefüggésben;
3. a személyi állomány politikai nevelése, kiképzése a katonapedagógiai elveknek, az oktatás-nevelés törvényszerűségeinek elsajátításával, eredményes alkalmazásával, az erkölcsi-politikai állapot szilárdításával, az általános katonai rend, szabályzat szerinti élet fenntartásával, a rendkívüli események megelőzésével kapcsolatban.

A BM Kormányőrség személyi állománya:

a személyek és az objektumok biztosítása szabályainak, a tevékenység hatékonyságát, az együttműködés eredményességét biztosító módszerekre, a korszerű technikai eszközök alkalmazására vonatkozóan.

A személyügyi szervek személyi állománya:

1. a káder- és személyzeti munkát szabályozó párt- és kormányhatározatok, a vonatkozó parancsok és utasítások, valamint a Személyzeti Munka Rendjében rögzítettek végrehajtásával és gyakorlati alkalmazásának módszereivel összefüggésben;
2. a szocialista pedagógia általános és szakdidaktikai ismereteivel, azok gyakorlati alkalmazásához szükséges készségek fokozásával, továbbá az oktatás- és neveléslélektannal, a tanórai és a tanórán kívüli nevelőmunka formáival, módszereivel kapcsolatban. Ki kell terjeszteni ezt a megismerési folyamatot az oktató-nevelő munka kereteit, rendjét szabályozó oktatásigazgatási és -szervezési elvekre, módszerekre is;
3. a sajtó- és propagandamunkára vonatkozó párt- és kormányhatározatokat, rendelkezéseket alapul véve a központi és a területi tömegkommunikációs szervekkel való kapcsolattartás és együttműködés módszerei, a lakosság körében folytatott jogpolitikai és a belügyi propaganda elvei terén.

A pénzügyi, anyagi és műszaki szervek személyi állománya:

1. közgazdasági, számviteli téren a szervek éves költségvetéseinek tervezésével, végrehajtásával összefüggésben, a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök jobb hasznosításának és az ésszerű takarékoság megvalósításának módjaival, valamint a munkajogi szabályok értelmezésével és az egységes gyakorlat kialakításával kapcsolatban;
2. a Belügyminisztérium és szervei munkájához szükséges technikai, műszaki feltételek biztosításával összefüggő közgazdasági, tervezési, a műszaki előkészítés szervezettségének növelésével kapcsolatos ismeretek, a gazdálkodási fegyelem erősítésének, a műszaki, technikai eszközök kezelésének, tárolásának módszerei terén;

3. a tudományos kutatások elért eredményei alapján a személyi állomány egészségügyi ellátásával, a gyógyító-megelőző, a közegészségügyi-járványügyi, a hatósági-bűnügyi orvosi tevékenységgel összefüggésben.

A nyilvántartó szervek személyi állománya:

az állam- és közbiztonság erősítésére vonatkozó feladatok maradéktalan teljesítéséhez szükséges nyilvántartási rendszer tökéletesítésével, az adatok gyűjtésével, tárolásával és felhasználásával összefüggő korszerű módszerekkel, eszközökkel és hatályos rendelkezésekkel összefüggésben.

Az „M” és szervezési szervek személyi állománya:

a Belügyminisztérium és szervei „M” és szervezési feladataival összefüggésben az egyes harcászultségi fokozatokban tanúsítandó magatartással, a végrehajtásra való felkészüléssel, a különböző időszakokra vonatkozó szervezeti keretek kialakításának szabályaival, az adott szerv funkcionális feladataival, illetve a korszerű vezetés- és szervezésméleti kérdésekkel, a szervezeti rendszerekkel, a szervek működésével, a rendszerszervezés fejlesztésével, a szervezeti modellekkel és a létszámnormákkal összefüggő követelményekkel kapcsolatban.

A BM Titkárság, a BM Információfeldolgozó Csoportfőnökség, a BM Felügyeleti Osztály és a BM Belbiztonsági Osztály személyi állománya:

a munka tökéletesítésével, korszerűsítésével és hatékonyabbá tételével, az ügyintézés egyszerűsítésével és gyorsításával, a szervezői és vezetői munka színvonalának emelésével összefüggésben.

III.

A rendőri-karhatalmi továbbképzés során a feladatok végrehajtására kijelölt parancsnoki és törzsállomány:

fejlessze elméleti és gyakorlati ismereteit a rendőri-karhatalmi, karhatalmi, fegyveres biztosítási feladatok tervezésében, szervezésében és a végrehajtás irányításában.

A feladatok végrehajtására kijelölt beosztott állomány:

fejlessze ismereteit a rendőri-karhatalmi és a fegyveres biztosítási feladatokból eredő szolgálati tevékenységek végrehajtásában, melynek során el kell érni, hogy feladatait önállóan és kötetlenségben egyaránt, mint harcrendielem-parancsnoka el tudja látni.

A rendőri-karhatalmi továbbképzésre a Belügyminisztérium központi állománya és a rendőr-főkapitányságok törzsei részére a biztosított 16 órán túl negyedévenként 8 órában — évente 32 órában — az együttműködésre utalt szervek bevonásával törzsfoglalkozásokat, törzsvezetési gyakorlatokat kell szervezni.

A lőkiképzés során a személyi állomány:

tartsa szinten, illetve fejlessze lőkészségét, tökéletesítse a rendszeresített fegyverek alkalmazásával kapcsolatos jártasságát, készségét, váljon alkalmasabbá arra, hogy fegyverét minden körülmények között — a törvényesség szigorú megtartásával — használni tudja.

Az RBV-továbbképzés során a személyi állomány:

bővítsé ismereteit a tömegpusztító fegyverek elleni védekezésben, az önvédelmi feladatok ellátásában, a szaktechnikai eszközök kezelésében, az elsősegélynyújtásban, az egyéni vegyvédelmi eszközök szakszerű, gyors használatában.

IV.

1. A 24/1975. évi BM számú parancs 6. pontjában foglaltaknak megfelelően a belügyminisztériumi államtitkár és a miniszterhelyettesek határozzák meg — a továbbképzés irányelveivel összhangban — a szakirányításuk alá tartozó szervek számára az éves szakszolgálati továbbképzés keretmatikáját **minden év november hó 1-ig**. A tematika tartalmazza: az oktatásra kerülő témaköröket, a kötelező és az ajánlott irodalom jegyzékét.

2. A szakszolgálati továbbképzésre biztosított időkeretben — a szükséges mértékben — lehetőséget kell teremteni a helyi igényeknek megfelelő olyan politikai témakörök (témák) feldolgozására, amelyek hatékonyan elősegítik a szakmai feladatok végrehajtását.

A tematikák meghatározásánál lehetőséget kell biztosítani továbbá arra is, hogy a felhasználható 60 órából mintegy 20 órában a szervek vezetői a helyi speciális igényeket érvényesíthessék.

A személyi állomány azon tagjai részére, akik rendőri-karhatalmi feladatok végrehajtására eredetileg nincsenek kijelölve, a rendőri-karhatalmi továbbképzésre biztosított 16 órát — a szervek vezetőinek döntése alapján — lehet a továbbképzésben használni.

3. A karhatalmi, lőkiképzési és RBV továbbképzési tematikákat a BM II/II., IV/I., az „M” és szervezési csoportfőnökök adják ki.
4. A szakszolgálati továbbképzést a vezetői állomány számára a 18/1973. BM számú parancs 1. pontjában foglaltaknak és a 17/1975. BM számú utasítás alapján kell végrehajtani.
5. A tudományos káderképzésre és továbbképzésre külön szabályok vonatkoznak. Az ebben való részvételt be kell számítani a szakszolgálati továbbképzésbe.
6. A felsőfokú állami iskolai végzettséggel rendelkezők (jogászok, mérnökök, közgazdászok, orvosok, stb.) részére lehetőséget kell

biztosítani a más állami szervek által rendezett szakmai továbbképző tanfolyamokon való részvételre és ezt be kell számítani a szakszolgálati továbbképzésbe.

7. A BM központi szerveknél, a BM Határőrségnél a speciális ismereteket igénylő (önvédelmi parancsnokok, NSZP—2-éjjel látó készülék- és távcsövespuska-kezelők, valamint az akciócsoportokba beosztottak, stb.) továbbképzésére az évente biztosított időkereten túl a szükségnek megfelelően további óraszám fordítható.
8. A vezetők (parancsnokok) biztosítsák a továbbképzés szervezeti feltételeit. A foglalkozások megtartásába (vezetésébe) a legjobban felkészült vezetőket (előadókat) vonják be. A kiadói és a filmgyártási tervek alapján előállított kiadványokat, filmeket — amelyeknek megfelelő mennyiségben és a kellő időben rendelkezésre kell állniuk — a továbbképzésben fel kell használni.

A belügyi sajtószervek rendszeresen jelentessenek meg olyan elméleti és a gyakorlati végrehajtást tükröző tanulmányokat, cikkeket, amelyek elősegítik a továbbképzés irányelveinek megvalósítását.